

Posudek vedoucího bakalářské práce

Radek Visinger: Rozsah a zdroje nerovností v přístupu k celoživotnímu vzdělávání

Předkládanou bakalářskou práci lze bez váhání označit za mimořádnou. Svou nadprůměrnou úrovní (a také rozsahem) značně převyšuje průměr bakalářských prací obhajovaných na naší katedře. Téma nerovností ve vzdělávání rozebírá v souvislosti se sociálními nerovnostmi, přičemž kombinuje sociologické a pedagogické přístupy s přístupy filosofie a teorie práva. Nejenom z širokého interdisciplinárního záběru, ale i z autorova očividně hlubokého a dlouhodobého zájmu o probíranou problematiku vzešlo velmi zdařilé dílo.

Práce se vyznačuje jasnými ideovými východisky spočívajícími zejména v kritice komercializace vzdělávání (jako součásti veřejných služeb) a spojováním hodnot spravedlnosti a rovnosti, a to nejenom ve vzdělávání, ale i ve společnosti obecně. Tato východiska jsou otevřeně deklarována a následně podepřena mnoha – podle mého názoru přesvědčivými – argumenty, přičemž je zachována obsahová konzistence celého textu.

Autor prokázal v množství zpracovaných podkladů ojedinělou pracovitost. Dále osvědčil schopnost kritického uvažování a vedení polemiky, jež vypovídá o jeho širokém intelektuálním zázemí, a zúročil publicistické zkušenosti.

Práce o rozsahu téměř 100 stran je rozdělena do 6 hlavních kapitol. Ty obsahují jak popis a rozbor širšího prostředí, v němž se proces celoživotní vzdělávání odehrává, tak postihují mechanismy fungování (či spíše selhávání) vzdělávacích systémů. Autor ukazuje, jak systémy vzdělávání slouží k legitimizaci existujících společenských nerovností a jak zastírají své vlastní nedostatky. Argumentace se opírá o velké množství aktuálních domácích i zahraničních pramenů. V rozboru české situace kromě teoretického přístupu využívá i empirické výzkumy.

K obsahové stránce bakalářské práce nevznáším žádné námitky.¹ K formální stránce lze uvést několik drobnějších připomínek. Některé podkapitoly by bylo možné pojednat stručněji – viz obsáhlé čerpání z Katrňáka (2004) v kapitole 3.2 nebo až příliš rozsáhlé (byť kvalifikované) přiblížení Illicha. Ne zcela šťastný je anglický překlad titulu práce – pojmu celoživotní vzdělávání odpovídá *lifelong education*. Některé tituly odkazované v textu by měly být uvedeny v soupisu bibliografických citací, nikoli v bibliografii (např. Swift a Negel

¹ Tím nechci říci, že některá tvrzení uvedená v práci by nebylo poměrně snadné zpochybnit (především s. 80).

ze s. 13). Hlavní kapitoly nezačínají na nové straně. Poslední číslice označující pozici kapitol doprovází nadbytečně tečka.

Doporučuji k obhajobě.

9. 2. 2009

Martin Kopecký
PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.

návrh . vyhovuje
Kopecký